

Virsraksts: Šķīrējtiesa nav tiesīga noteikt procentu samaksas pienākumu par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei

Tēze: Civilprocesa likuma 195.pantā tikai vispārējās jurisdikcijas tiesai piešķirtas tiesības, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus. Šādas tiesības šķīrējtiesai nav dotas. Tādējādi, nosakot tiesības saņemt likumiskos procentu maksājumus par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei, šķīrējtiesa ir pārsniegusi savu kompetenci.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Civillietu departamenta
2012. gada 27.septembra
LĒMUMS
Lietā Nr. SPC-42/2012**

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

senators K.Torgāns

senatore S.Lodziņa

senatore E.Vernuša

rakstveida procesā izskatīja lietu sakarā ar Latvijas Republikas ģenerālprokurora protestu par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneses 2012.gada 30.marta lēmumu *D.M.* pieteikumā par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas nolēmuma piespiedu izpildei.

Senāts

k o n s t a t ē j a

[1] Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesnese ar 2012.gada 30.marta lēmumu apmierinājusi *D.M.* pieteikumu par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas nolēmuma piespiedu izpildei. Tiesa izsniegusi *D.M.* izpildu rakstu Baltijas Arbitrāžas un izlīgšanas tiesas 2011.gada 25.novembra sprieduma izpildei, ar kuru nopriests:

„Piedzīt no *D.L.* par labu *D.M.* Ls 121 129,48, kas sastāv no aizdevuma pamatsummas Ls 63 252,36, līgumsoda Ls 50 601,89 un šķīrējtiesas procesa izdevumiem Ls 950 apmērā. Atzīt *D.M.* tiesības par laiku no prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no *D.L.* likumiskos procentus, kas ir seši no simta gadā, kas tiek rēķināts no piedzenamās naudas summas.”

Tāpat tiesnese piedzinusi no *D.L.* par labu *D.M.* samaksāto valsts nodevu Ls 200.

Lēmums kā nepārsūdzams stājies likumīgā spēkā.

[2] Protestu par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneses 2012.gada 30.marta lēmumu iesniedzis ģenerālprokurors, lūgdams lēmumu atcelt daļā par likumisko procentu piedziņu līdz šķīrējtiesas sprieduma izpildei procesuālo tiesību normu būtisku pārkāpumu dēļ. Protestā norādīts, ka šķīrējtiesa, nosakot tiesības saņemt likumisko procentu maksājumus par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei, izlēmusi jautājumu, ko neparedz Civilprocesa likuma 530.pants, tātad izlēmusi jautājumu, kuru neietver šķīrējtiesas līgums. Līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 536.panta 7.punktu pieteikums par izpildu raksta izdošanu šajā daļā bija noraidāms.

[3] Pārbaudījis lēmuma likumību un protestā minētos argumentus, Senāts uzskata, ka Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneses 2012.gada 30.marta lēmums daļā, ar kuru

izsniegts izpildu raksts Baltijas Arbitrāžas un izlīgšanas tiesas 2011.gada 25.novembra sprieduma piespiedu izpildei par likumisko procentu piedziņu par laiku līdz sprieduma izpildei, ir atceļams tālāk norādīto motīvu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 536.panta sesto punktu tiesnesis atsaka izpildu raksta izsniegšanu, ja šķīrējtiesas process nenotika atbilstoši šķīrējtiesas līguma vai šā likuma D daļas noteikumiem.

Civilprocesa likuma 488.pants nosaka, ka šķīrējtiesai saistošas ir tikai šā likuma D daļā noteiktās procesuālās normas, ja vien šajā daļā nav noteikts citādi.

Civilprocesa likuma 530.panta otrajā daļā dots uzskaitījums, kas norādāms šķīrējtiesas spriedumā. Atšķirībā no Civilprocesa likuma 195.panta, kurā likumdevējs paredzējis vispārējās jurisdikcijas tiesai, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, norādot to apmēru, šķīrējtiesas spriedumā likumdevējs šādas prasītāja tiesības nav paredzējis.

Tātad, ja puses līgumā ir paredzējušas šķīrējtiesas klauzulu, tad šis līgums attiecīgi ietver to, ka šķīrējtiesa ar spriedumu izšķirs tikai tos jautājumus, kurus Civilprocesa likuma 530.pantā ir paredzējis likumdevējs.

Civilprocesa likuma 195.pants paredz prasītāja tiesības saņemt procentus par laiku līdz sprieduma izpildei vai izsoles dienai, tātad šis pants attiecināms tikai uz pušu procesuālajām tiesībām vispārējās jurisdikcijas tiesā, turpretim Civilprocesa likuma 530.pants šādas tiesības neparedz.

Pie šādiem apstākļiem secināms, ka šķīrējtiesa, nosakot tiesības saņemt likumiskos procentu maksājumus par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei, ir izlēmusi jautājumā, ko neparedz Civilprocesa likuma 530.pants, tātad izlēmusi jautājumā, kuru neietver šķīrējtiesas līgums. Līdz ar to, saskaņā ar Civilprocesa likuma 536.panta 7.punktu, pieteikums par izpildu raksta izdošanu šajā daļā bija noraidāms. Šādu viedokli Senāts paudis arī iepriekš, skatot līdzīgas lietas, proti, 2010.gada 1.novembra lēmumā Nr. SPC-209, 2010.gada 24.novembra lēmumā Nr. SPC-220 un 2011.gada 26.janvāra lēmumā lietā Nr. SPC-8. Tādējādi secināms, ka Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa, apmierinot *D.M.* pieteikumu, pārkāpusi arī Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, jo nav ņēmusi vērā judikatūru.

[4] Ievērojot iepriekš minēto, Senāts secina, ka Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneses 2012.gada 30.marta lēmumu nevar atzīt par likumīgu un pamatotu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 485.pantu un 474.panta 2.punktu, Augstākās tiesas Senāts

n o l ē m a

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneses 2012.gada 30.marta lēmumu atcelt daļā, ar kuru izsniegts izpildu raksts Baltijas Arbitrāžas un izlīgšanas tiesas 2011.gada 25.novembra sprieduma piespiedu izpildei par likumisko procentu piedziņu par laiku līdz sprieduma izpildei, un pieteikumu šajā daļā nodot jaunai izskatīšanai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senators

K.Torgāns

Senatore

S.Lodziņa

Senatore

E.Vernuša